

کتاب ذهن و بازار (جایگاه سرمایه‌داری در تفکر اروپای مدرن)

کتاب ذهن و بازار (جایگاه سرمایه‌داری در تفکر اروپای مدرن)

نویسنده: جری مولر

ترجمه: مهدی نصراله‌زاده

غلامحسین احمدی - کتاب ذهن و بازار، جایگاه سرمایه‌داری در تفکر اروپای مدرن تاریخچه‌ای است جالب توجه در این باره که ایده سرمایه‌داری چگونه در اندیشه غربی تکوین و تکامل یافته است.

بخشی از کتاب:

ذهن و بازار

[این تصویر بخشی از کتاب «ذهن و بازار» اثر جری مولر است.]

در بین انواع تجارت، آنکه بیش از همه مورد سوءظن قرار داشت، درآوردن پول از خود پول بود. وام دادن پول به قصد کسب بهره را رباخواری خوانده اند، فعالیتی که ارسطو آن را به عنوان امری غیرطبیعی محکوم می‌کرد. به گفته ارسطو: اگر تبحر در کار مبادله به درستی محکوم است، رباخواری به دلایل کاملاً مبرحن منجر کننده است. زیرا در رباخواری ثروت و دارایی‌های تنزیل دهنده از خود پول به دست می‌آید، نه از آنچه پول صرف تأمین آن شده است.

در بخش دیگری از کتاب آمده است: در این کتاب به بررسی متونی پرداخته‌ام که به نظر می‌رسید بهترین، متداول‌ترین و اثرگذارترین استدلال‌ها را دربارۀ نظام سرمایه‌داری به دست داده‌اند. گاه بر روی یک متن واحد از یک نویسنده خاص تمرکز کرده‌ام و گاه بر روی کل مجموعه آثار یک نویسنده. در این مسیر، هر گونه زمینه‌ای را که برای ایضاح متون کاملاً مفید به نظر می‌رسید معرفی و آنچه را که نویسندگان آن متون در ذهن داشته‌اند بازآفرینی کرده‌ام. انجام این کار هر بار تشریح امور متفاوتی را ایجاب می‌کرد، زمینه‌های مورد اشاره گاه رویدادهای سیاسی بود و گاه تحولات اقتصادی، گاه تغییرات اجتماعی و جمعیت‌شناختی بود و گاه زمینه‌های متغیّر حیات فکری. انجام همۀ این کارها معمولاً اقتضا می‌کرد که در سنت‌های فکری و مباحثات جاری‌ای که هر یک از نویسندگان در آن درگیر بوده‌اند کند و کاو صورت گیرد. به همین دلیل، خوانندگان کتاب با مطالبی مواجه خواهند شد که به‌ظاهر شباهت چندانی با مطالب معمول در کتاب‌های تاریخ افکار ندارد، از جمله موضوع حساب‌های بازار بورس، دهقانان مهاجر، انقلاب‌های مصرفی، کمپانی هند شرقی، سلاّ فخری کالا، طرح اصلاح آموزش بر اساس قانون «پرداخت به شرط نتیجه»، و انقلاب‌های سوسیالیستی و فاشیستی. مایکل اوکشات زمانی فهم تاریخی را این‌گونه تعریف کرده بود: «مجال دیدن مقطعی از گذشته، بر حسب مناسباتی که پیش‌تر مغفول واقع شده‌اند، و توان تصوّر آن مقطع به نحوی زنده و روشن‌تر...» کتاب حاضر می‌کوشد با غور در برخی مناسبات غالباً مغفول‌مانده، فهم‌هایی زنده و روشن‌تر از مباحثات جاری دربارۀ نظام سرمایه‌داری در طول سه قرن گذشته به دست دهد.